

Onderwerp Projectofferte Herinrichting Binnenstad Westzijde

Steller Herman Lubbers

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 8289

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5356489

Datum 06-11-2015

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 24 juni heeft uw raad kennisgenomen van de Binnenstadvisie “Bestemming Binnenstad” en de hoofdlijnen van de conceptvisie vastgesteld als basis voor het inspraaktraject. Gelijktijdig hebben wij u gemeld dat wij met de eerste uitwerking aan de slag gaan, parallel met de periode van inspraak en afronding van de visie. Met deze brief informeren wij u over de Projectofferte Herinrichting Binnenstad Westzijde inclusief de wijze waarop wij deze werkzaamheden voorfinancieren. Dat is noodzakelijk om een tijdige start van het vervolg mogelijk te maken.

De druk op de openbare ruimte aan de westzijde van de binnenstad - de looproute van de Westerhaven naar de Vismarkt via A-straat/Brugstraat – is actueel en wordt versterkt door de komst van de Primark. De trottoirs zijn smal, het verkeer in twee richtingen druk en onveilig. Door de verwachte toename van extra passanten (te voet en op de fiets) wordt de problematiek alleen maar nijpender. Daarom gaan we deze looproute aanpakken, waarbij we de openbare ruimte volledig inrichten op gebruik door voetgangers en fietsers. Hiertoe werken wij een verplaatsing van de busroute, conform de Binnenstadvisie, naar de Westerhaven/Eeldersingel uit en stellen een herinrichtingsplan op voor de omgeving A-straat, Brugstraat en de Munnekeholm. Onze werkzaamheden hebben wij uiteengezet in bijgevoegde Projectofferte. Naar verwachting leggen wij uw raad in maart 2016 het Voorlopig Ontwerp van de westzijde voor.

De Binnenstad is voor iedereen. Vanuit die gedachte wordt de participatie in de planvorming laagdrempelig vormgegeven. Vanaf 12 tot en met 21 november is in de voormalige winkel van het Stripmuseum een Ontwerpcafé Binnenstad. De plannen rondom de herinrichting van de westelijke binnenstad staan hierin centraal.

Tijdens deze dagen bieden wij iedereen de ruimte om in gesprek te gaan en mee te denken met de projectmedewerkers van de gemeente. Het doel is om gezamenlijk tot een zo goed mogelijk plan te komen. Het Ontwerpcafé Binnenstad wordt via verschillende kanalen onder de aandacht gebracht, waaronder een katern van vier pagina's in de Gezinsbode van 4 november. Ook u nodigen wij uit om het Ontwerpcafé te bezoeken.

Op basis van de benodigde capaciteit en de overige kosten is een begroting voor het project opgesteld voor de periode tot en met het vaststellen van het Voorlopig Ontwerp. Inclusief de benodigde onderzoeken en uitwerkingen die behoren bij de vaststelling van de Binnenstadvisie, bedragen de totale kosten circa € 495.000,-. De vaststelling van de Binnenstadvisie staat gepland in januari 2016. Op dat moment vragen wij uw raad ook een krediet voor de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma.

Doordat wij, vooruitlopend op de vaststelling van de Binnenstadvisie, reeds nu starten met de eerste uitwerking aan de Westzijde, worden er ook kosten gemaakt. De kosten tot het moment van vaststelling bedragen circa € 250.000,-. Vooruitlopend op de kredietaanvraag financieren wij dit voor uit het budget Binnenstadsmiddelen 2014 ISV (€ 50.000,-) en het budget Integraal Gebiedsgericht Werken, generiek deel, jaarschijf 2015 (€ 200.000,-). Na toekenning van het krediet vindt een verrekening plaatst met het budget Integraal Gebiedsgericht Werken. Wij zijn ons er van bewust dat de gemaakte kosten blijvend gedekt moeten zijn, mocht uw raad niet instemmen met onze kredietaanvraag voor het uitvoeringsprogramma van de Binnenstadvisie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Projectofferte (PO)

(voorheen: 'Projectplan')

Programma Bereikbaarheid

Programmaleider : Ingrid Bolhuis
 Projectmanager en steller : Herman Lubbers
 Opgesteld/gewijzigd : 30-10-2015

Bestemd voor behandeling in
(voor zover van toepassing)

Programma-overleg :
 PO('s) :
 College : 3 november 2015
 RC :
 Raad :

Naam project

Herinrichting Binnenstad Westzijde

Omschrijving uit te werken project

Deze projectofferte is het eerste project dat volgt uit de Binnenstadsvisie 'Bestemming Binnenstad'. Het project richt zich op de westzijde van de binnenstad met als doel meer ruimte te geven voor voetganger en fietser in de A-straat en de Brugstraat om het verblijfsklimaat in het westelijke deel van de binnenstad te verbeteren.

Aanleiding

De Westerhaven is één van de entreegebieden van de binnenstad. Dit gebied is bedoeld voor grootschalige winkelformules en er is een grote parkeergarage. De functionele samenhang met het stadshart is groot, maar de verbindende route naar de binnenstad via A-straat/Brugstraat is nu onvoldoende ingesteld op voetgangers en fietsers. De trottoirs zijn smal, het verkeer in twee richtingen druk en onveilig. De aanwezigheid van bus-, auto en bevoorradingsverkeer zorgt voor veel overlast. Daarbij verwachten we een toename van het aantal passanten (te voet en op de fiets) en daarmee wordt de problematiek nijpender.

Conform de Binnenstadsvisie gaan we de looproute vanaf de Westerhaven aanpakken, waarbij we de openbare ruimte volledig inrichten op gebruik door voetgangers en fietsers. Dat betekent dat het busverkeer verdwijnt uit dit gedeelte van de binnenstad en voortaan langs de nieuwe halte Westerhaven rijdt. De route voor het bus- en autoverkeer wijzigt.

Projectscope

Op hoofdlijnen bestaat het project uit:

- herinrichten van de looproute A-straat/Brugstraat
- herinrichten van de Munnekeholm
- verleggen van de busroute naar de route Westerhaven/Eeldersingel
- het realiseren van een nieuwe halte en autovrij maken van de Westerhaven
- het verleggen van de autoroute Westerhaven naar de A-weg/Eendrachtsskade en daarbij ook het herinrichten Eeldersingel (inclusief kruisingen).

De maatregelen worden binnen het project uitgewerkt via een voorlopig naar een definitief ontwerp, aanbesteed en gerealiseerd. Participatie door de omgeving en belanghebbenden is in dit proces van wezenlijk belang. Het behouden, verkrijgen en vergroten van draagvlak is een continu aandachtspunt tijdens de gehele looptijd van het project.

Het gewijzigd bus tracé volgens uit de Binnenstadsvisie staat weergegeven in de volgende figuren:

Huidig bustracé

Nieuw bustracé

In het traject rondom het opstellen van de Binnenstadsvisie zijn eerste schetsontwerpen gemaakt en studies verricht naar de nieuwe bustracés. Hieruit zijn een tweetal aanvullende vragen gekomen die nog uitgezocht moeten worden binnen de opdracht.

1. In de gewijzigde busroute worden reizigers vanaf de kruising Emmasingel/Emmaviaduct eerst langs de haltes Zuiderdiep en Hereplein geleid, voordat zij bij het station aankomen. Dat kan als onlogisch en omrijden worden ervaren. In een nader analyse, samen met OV-bureau, moet daarom onderzocht worden of hier ook rechtstreeks naar het station kan worden gereden en wat dat betekent voor de bediening van de binnenstad.
2. Het verleggen van een deel van de autoroute rond de binnenstad van de Westerhaven naar de Eendrachtskade/A-weg geeft extra verkeersdruk op deze route en op de kruising van deze beide wegen nabij de Tasman-brug. Van belang is te analyseren of ook op deze wegen en kruising nog aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Te denken valt aan doorstromingsmaatregelen, maar ook aan bijkomende effecten op verkeersveiligheid of geluidsoverlast rondom aanpassingen van kruisingen of aanpassingen aan de weg.

Gecombineerd met de opgave Herinrichting Binnenstad Westzijde wordt de Slimme Fietsroute West opgepakt door dezelfde projectgroep (eigenstandig project met eigen Projectofferte). De samenhang is zodanig verweven dat beide projecten niet los van elkaar kunnen worden gezien.

Rol directie Ruimtelijke Ontwikkeling en Uitvoering (ROU)

De directie Ruimtelijke Ontwikkeling en Uitvoering voert de regie over de samenhangende projecten in de (binnen)stad en draagt zorg voor voldoende capaciteit en prioriteit.

Participatie

Over de nieuwe visie op de binnenstad als geheel hebben uitgebreide gesprekken met binnenstads-ondernemers, bewoners, organisaties en instellingen plaatsgevonden. Nu de concrete uitwerking van de maatregelen aan de westzijde van de binnenstad gaat starten, wordt gebruik gemaakt van deze bestaande contacten om in meer detail over de veranderingen te blijven afstemmen. Naast deze

belangen worden ook de wijzigingen in het openbaar vervoer via de daarvoor geldende afspraken over participatie en besluitvorming georganiseerd (wijziging dienstregeling). Verder hebben de wijzigingen gevolgen voor de verkeerscirculatie in en direct buiten de binnenstad, met mogelijk gevolgen voor bewoners, bedrijven, bevoorrading, etc. Ook zij moeten bij de uitwerking in de gelegenheid worden gesteld hun inbreng te leveren en mening te kunnen geven in de ontwerpfase. Dit strekt zich vanuit de binnenstad uit tot de Eeldersingel, Emmasingel, Eendrachtskade, A-weg en Hoendiepskade.

Vanuit de gedachte dat de Binnenstad voor iedereen is, wordt de participatie in de planvorming laagdrempelig vormgegeven in de vorm van een Ontwerpcafé. In de periode 26 oktober – 21 november wordt een winkel/kantoorpand betrokken aan de Westerkade 5 door het ontwerpteam. Tijdens deze periode wordt de eerste weken gesproken met stakeholders en belangenorganisaties, waarna het ontwerpcafé ca. 1,5 week opengaat voor het publiek (12 t/m 21 november). Slotstuk is tijdens het Let's Gro-festival. Het ontwerpcafé is onze dialoogtafel voor de herinrichtingsopgave Binnenstad West. Het gaat over de inrichting van de nieuwe busroute en gelijktijdig over de herinrichting van het wandel en fietsgebied in de Binnenstad West. Samen met betrokkenen en belangstellenden wordt op ontwerpniveau nagedacht over de inrichting, de knelpunten en oplossingsrichtingen.

Het ontwerpcafé wordt aangekondigd via verschillende kanalen. Op 4 november verschijnt o.a. een katern van 4 pagina's in de Gezinsbode waarin de grote lijn van en de samenhang binnen Bestemming Binnenstad voor het voetlicht wordt gebracht. Daarin ingebed komt ook nadrukkelijk het Ontwerpcafé Binnenstad aan de orde.

Over de periode van uitvoering van werkzaamheden is afstemming met cq goedkeuring van Groningen Bereikbaar nodig, ter behoud van de bereikbaarheid van de stad en regio als geheel.

Projectplanning en -fasering

Het project bestaat uit drie hoofdfases:

1. Uitwerking maatregelen tot Voorlopig Ontwerp
2. Uitwerking maatregelen tot Definitief Ontwerp
3. Aanbesteding en realisatie

De fasering is uitgewerkt in een stappenplan met tijdsplanning die als **bijlage 1** is toegevoegd aan deze projectofferte. Op hoofdlijnen ziet de fasering er als volgt uit:

Fase 1 – Uitwerking maatregelen tot Voorlopig Ontwerp

In deze fase wordt het schetsontwerp dat als basis heeft gediend voor de Binnenstadsvisie verder uitgewerkt, in nauwe samenspraak met de omgeving en andere belanghebbenden. Hiervoor wordt in het plangebied een Ontwerpcafé ingericht opdat de omgeving nauw betrokken wordt bij de planvorming. Het resultaat is een breed gedragen set van goed functionerende maatregelen, die passen binnen het voor dit westelijke gedeelte beschikbare budget. Op basis van het VO wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd bij de gemeenteraad (maart 2016).

Fase 2 – Uitwerking maatregelen tot Definitief Ontwerp

De tweede stap is het uitwerken van de maatregelen tot een Definitief Ontwerp. Op basis van de tot nu toe gemaakte keuzes en de uitkomsten van de inspraak en besluitvorming over de visie Binnenstad worden de analyses verdiept en de maatregelen gedetailleerd uitgewerkt. Het vergroten en behouden van draagvlak voor de maatregelen is daarbij essentieel. Gelijktijdig wordt gestart met de voorbereiding voor de uitvoering en de noodzakelijke wijziging van de dienstregeling. Het DO wordt door het college vastgesteld, waarbij de gemeenteraad middels een brief wordt geïnformeerd (juni 2016).

Fase 3 – Aanbesteding en realisatie

In deze laatste fase worden de maatregelen werkelijk gerealiseerd. Basis daarvoor is het toegekende krediet en de planning. Uitgangspunt is wijziging dienstregeling begin december 2016. Afspraak is dat het nieuwe bus tracé (inclusief haltering) gereed is vóórdat de nieuwe dienstregeling ingaat. Dat betekent dat de nieuwe centrumhalte en de noodzakelijke aanpassingen op de Westerhaven, Eelder- en Emmasingel november 2016 gereed moeten zijn. De binnenstad zelf wordt vervolgens in de eerste helft van 2017 heringericht. Afstemming met Groningen Bereikbaar is in deze essentieel.

Projectorganisatie en capaciteit

De projectorganisatie bestaat uit een kerngroep en een projectgroep. De kerngroep werkt continu en in snelle slagen met elkaar aan het project. Vervolgens wordt breed afgestemd met de Projectgroep. Op afroep en indien noodzakelijk worden specialisten 'ingevlogen' in de kern- of projectgroep.

Het project legt verantwoording af en levert haar producten op aan de ambtelijke regiegroep Binnenstad o.l.v. B. Popken en een bestuurlijke stuurgroep waarin de wethouders Van Keulen, De Rook en Van Der Schaaf zitting hebben.

De gevraagde capaciteit voor kern- en projectgroep inclusief ontwerpwerkzaamheden bedraagt:

Projectmanagement:	1200 uur (= inclusief uren voor Binnenstadvisie algemeen)
Stadsontwerp (SB, V&V):	920 uur
IGG	1080 uur (tot aan VO)
JPV	240 uur
Communicatie	450 uur
GEO	150 uur
SDC	240 uur
Stadsbeheer	120 uur
Beleid & Programmering	200 uur
EZ	80 uur

Kosten project en dekking

Op basis van de benodigde capaciteit en de overige kosten is een begroting voor het project opgesteld voor de periode t/m vaststellen VO.

De kosten voor Projectmanagement, Stadsontwerp, IGG, JPV, externe inhuur communicatie en GEO worden doorberekend naar het project. De kosten hiervoor bedragen circa € 425.000,-

Daarnaast dienen ten behoeve van de uitwerking en vaststelling van de Binnenstadvisie sec nog kosten te worden gemaakt groot ca. € 70.000,-, welke bestaan uit:

- Verkeersmodel
- Alternatieve vervoerswijzen
- Communicatiemiddelen
- Ontwerpcafé
- Overige kosten

De totale kosten bedragen hiermee € 495.000,-

De kosten tot vaststelling Binnenstadvisie én het voorbereidingskrediet (gepland in januari 2016) wordt op dit moment ingeschat op € 250.000,-.

Dit project heeft als inkomstenbron: Compartiment 1, C1 (investeringsgeld)

Als dekking is € 50.000,- beschikbaar gesteld voor opstarten VO herinrichting west vanuit Binnenstadsmiddelen 2014 ISV. Daarnaast is € 200.000,- beschikbaar gesteld vanuit het budget integraal gebiedsgericht werken, generiek deel, jaarschijf 2015.

Bij de vaststelling van de Binnenstadvisie (gepland januari 2016) wordt een totaal voorbereidingskrediet aangevraagd vanuit de totale begroting voor de Binnenstadvisie, inclusief de daarbij behorende dekking. Het beschikbaar gestelde bedrag vanuit het budget integraal gebiedsgericht werken, generiek deel, jaarschijf 2015 wordt dan verrekend.

Risico-analyse

- De planuitwerking Herinrichting Binnenstad Westzijde vindt gelijktijdig plaats met de inspraak cq voor de vaststelling van de Binnenstadvisie. Dit kan leiden tot ruis;
- Voor de Binnenstadvisie is gewerkt met schetsontwerpen vanuit verkeerskundig oogpunt. In het VO-DO traject wordt integraal ontworpen vanuit alle disciplines. Dit kan leiden tot conflicten en/of knelpunten waardoor andersoortige oplossingsrichtingen moeten worden gekozen;
- Om de uitvoeringsplanning van december 2016 te kunnen realiseren is het noodzakelijk om in een zo vroeg mogelijk stadium een akkoord vanuit de gemeenteraad te krijgen op het VO en de financiële planning (kredietaanvraag). Het VO wordt om die reden voorgelegd aan de raad, gelijk met een kredietaanvraag voor de uitvoering.
- Integrale samenwerking met Groningen Bereikbaar is noodzakelijk om enerzijds een uitvoeringsslot te krijgen, anderzijds de effecten van de maatregelen ten tijde van de ombouw Zuidelijke Ringweg van te voren goed in te schatten en daarvoor op voorhand maatregelen te treffen.
- Er vindt geen verrekening met budget integraal gebiedsgericht werken, generiek deel, jaarschijf 2015 plaats indien de gemeenteraad de binnenstadvisie niet vaststelt.
- De publieke opinie rondom de Binnenstadvisie is in sommige opzichten broos, vooral als het niet om het gehele verhaal draait, maar alleen om de "bus van de Grote Markt". Dit heeft zijn effecten op de besluitvorming van de Binnenstadvisie, doch ook op de uitwerking Westzijde. Als risicomaatregel wordt reeds geïnvesteerd in communicatiemiddelen zoals publiciteit rondom het gehele verhaal en het ontwerpcafé. Daarbij dient opgemerkt dat vrijwel het volledige bedrijfsleven (GCC, KHN, MKB-Noord, CVAH) en vele binnenstadsbewoners de visie en de maatregelen toejuichen.
- Standpunt DB OV-bureau is dat indien de exploitatie van het OV-bureau negatief wordt beïnvloed door de wijzigingen volgend uit de Binnenstadvisie, deze effecten niet afgewenteld worden op de regio, maar binnen de gemeente Groningen worden opgelost. Overigens dient een mogelijk exploitatieverlies – mocht dat al optreden – in het volle licht van alle wijzigingen op OV- en infra-gebied te worden gezien. Daarbij zien wij het gebruik van de Binnenstad toenemen, juist als gevolg van deze maatregelen uit de visie.

Een uitgebreide risicoanalyse, met beheersmaatregelen, maakt onderdeel uit van het VO-DO traject.

Voorstel

Het College wordt voorgesteld de Projectofferte vast te stellen.

Projectevaluatie

Na afronding van het project wordt een evaluatie gehouden, waarbij met name aandacht wordt geschonken aan het participatiedeel "ontwerpcafé". Tevens worden de uitkomsten van de evaluatie ook meegenomen in de overige uitvoeringsprojecten van de Binnenstadvisie.

Kaart met projectgrens

Het betreft het inrichten van het nieuwe bustracé, inclusief halteringen én het herinrichten van het huidige tracé.

Huidig bustracé

Nieuw Bustracé